

The Debate over Methods of Musical Literacy in Bulgaria and Its Significance for Choral Practice (1920s–1960s)

Iva Georgieva

The debate over methods of musical literacy in Bulgaria from the 1920s to the 1960s gradually extended beyond the sphere of pedagogical controversy and acquired direct significance for choral practice. The sources analysed in the article, including publications in the periodical press, teaching aids, and methodological studies, testify to an effort to develop musical hearing and cultivate skills for informed sight-singing. Particular attention is devoted to Boris Trichkov's method "Stalbitsata" ("The Scale"), which occupied a central place in these processes and played a major role in Bulgarian music education during the first half of the twentieth century. The method emphasised the development of musical hearing and the formation of skills for informed sight-singing through an understanding of tonal relationships. The study also discusses the 1955 Conference on Music Education as an important stage in the reconsideration of the established system and its adaptation to the needs of mass music education. It highlights the application of these ideas in the work of representative children's choirs, such as Bodra Smyana, the *Bulgarian National Radio Children's Choir*, and other regional ensembles. Their experience demonstrates that systematic solfège training contributes to the development of inner hearing, harmonic awareness, sight-singing abilities, ensemble skills, and independent work with musical notation. The achievements of Bulgarian children's choirs both at home and abroad provide convincing evidence of the importance of musical literacy as a prerequisite for artistic excellence. The article argues that the debate over these methods was instrumental not only in shaping Bulgarian music education but also in establishing pedagogical principles that influenced the development of Bulgarian choral culture for decades.

Keywords: *music literacy, "Stalbitsata", Boris Trichkov, music education, choral singing*

Assist. Prof. Iva Georgieva, PhD,
Music Department,
Institute of Art Studies,
Bulgarian Academy of Sciences;
e-mail: ivayancheva@gmail.com

Литература / Bibliography

Бочев, Бончо (1962). Курс за ръководители на пионерски хорове. Първа беседа. София, 22 януари 1962. Архив на хор „Бодра смяна“ [Bochev, Boncho (1962). Kurs za rakovoditeli na pionerski horove. Parva beseda. Sofia, 22 yanuari 1962. Arhiv na hor „Bodra Smyana“].

Бояджиев, Петър (1933). Един предизвикан отговор. – В: *Музикален живот*, год. 2, 1933, № 9, с. 3 [Boyadzhiev, Petar (1933). Edin predizvikan otgovor. – In: Muzikalen zhivot, god. 2, 1933 № 9, s. 3].

Витанова, Лиляна, Генчо Гайтанджиев (1975). Музикалното възпитание в българското училище. София: Наука и изкуство, 1975 [Vitanova, Lilyana, Gencho Gaytandzhiev (1975). Muzikalното vazpitanie v balgarskoto uchilishte. Sofia: Nauka i izkustvo, 1975].

Георгиева, Ива (2020). Интервю с Венеция Караманова, проведено на 27.04.2020. Архив на автора [Georgieva, Iva (2020). Intervyu s Venetsiya Karamanova, provedeno na 27.04.2020. Arhiv na avtora].

Георгиева, Ива (2023). Бончо Бочев, хор „Бодра смяна“ и практиката на детските хорове в България (40-те – 70-те години на XX век). Дисертация, ръкопис. София: ИИИЗк, 2023 [Georgieva, Iva (2023). Boncho Bochev, hor „Bodra Smyana“ i praktikata na detskite horove v Bulgaria (40-te – 70-te godini na XX vek). Disertatsiya, rakopis. Sofia: IAS, 2023].

Драганова, Росица (2020). Музиката в българското училище в края на XIX и началото на XX век. София: ИИИЗк, 2020 [Draganova, Rossitsa (2020). Muzikata v balgarskoto uchilishte v kraya na XIX i nachaloto na XX vek. Sofia: IAS, 2020].

Кабакчиева, Олга (1940). Нов път за музикалното образование на българските деца (изучаване на гами и тоналности, фразирание и отсенки по метода на Жак-Далкроз). София: Печатница „Просвета“, 1940 [Kabakchieva, Olga (1940). Nov pat za muzikalното образование na balgarskite detsa (izuchavane na gami i tonalnosti, frazirane i otsenki po metoda Jaques-Dalcroze). Sofia: Pechatnitsa „Prosveta“, 1940].

Кръстев, Александър (1921). Причини за слабия успех по пението в нашите училища. – В: *Музикален вестник*, год. 8, 1921, № 3, с. 3 – 4 [Krastev, Aleksandar (1921). Prichini za slabiya uspeh po penieto v nashite uchilishta. – In: Muzikalen vestnik, god. 8, 1921, № 3, s. 3 – 4].

Кръстева, Евелина (2012). Камерни хорове в България. София: ИИИЗк, 2012 [Krasteva, Evelina (2012). Kamerni horove v Bulgaria. Sofia: IAS, 2012].

Мангова, Боряна (2020). Основни проблеми на музикалното образование в българското училище от 20-те до началото на 40-те години на XX век в социокултурния контекст на времето. – В: *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Факултет по науки за образованието и изкуствата. Книга Изкуства, т. 113, 2020, с. 55 – 79 [Mangova, Borjana (2020). Osnovni problemi na muzikalното образование v balgarskoto uchilishte ot 20-te do nachaloto na 40-te godini na XX vek v sotsiokulturniya kontekst na vremeto. – In: Annual of Sofia University “St. Kliment Ohridski”. Faculty of Educational Studies and the Arts. Annual of Arts, vol. 113, 2020, s. 55 – 79].

Минчева, Пенка (2009). Музикалното възпитание в общообразователното училище. София: Просвета, 2009 [Mincheva, Penka (2009). Muzikalното възпитание v obshtoobrazovatelното uchilishte. Sofia: Prosveta, 2009].

Николов, Коста (1938). Тонворт – система и принципи за нотна грамотност. Пловдив: Христо Г. Данов, 1938 [Nikolov, Kosta (1938). Tonwort – sistema i printsiipi za notna gramotnost. Plovdiv: Hristo G. Danov, 1938].

Николова, Илияна (2011). Музикалнопедагогическото наследство на Борис Тричков. Велико Търново: Фабер, 2011 [Nikolova, Iliyana. Muzikalnopedagogicheskoto nasledstvo na Boris Trichkov. Veliko Tarnovo: Faber, 2011].

Петков, Димитър (1957). Гордост за нашата музикална култура. – В: *Десет години хор „Бодра смяна“*. София: Държавна печатница „Дечо Стефанов“, 1957, с. 12 [Petkov, Dimitar (1957). Gordost za nashata muzikalna kultura. – In: Deset godini hor „Bodra smyana“. Sofia: Darzhavna pechatnitsa „Decho Stefanov“, 1957, s. 12].

Стоянов, Андрей, ред. (1957). Конференция върху обучението по музика. София: БАН, 1957 [Stoyanov, Andrey, red. (1957). Konferentsiya varhu obuchenieto po muzika. Sofia: BAS, 1957].

Тричков, Борис (1923). „Стълбицата“ или Нов метод за преподаване пение слухово и нотно в първоначалните училища и прогимназиите. С много фигури, учебни упражнения и песни на един и два гласа. Плевен: Кооперативна печатница и книговезница Изгрев, 1923 [Trichkov, Boris (1923). „Stalbitsata“ ili Nov metod za prepodavane penie sluhovo i notno v parvonachalnite uchilishta i progimnaziite. S mnogo figuri, uchebni uprazhneniya i pesni na edin i dva glasa. Pleven: Kooperativna pechatnitsa i knigoveznitsa „Izgrevev“, 1923].

Тричков, Борис (1933a). Дългът на първоначалното училище още при слуховото пение. (Продължение от кн. 2). – В: *Музикално възпитание*, год. 2, 1933, № 3 – 4, с. 16 – 18 [Trichkov, Boris (1933a). Dalgat na parvonachalното uchilishte oshte pri sluhovoto penie. (Prodalzhenie ot kn. 2). – In: *Muzikalno vazpitanie*, god. 2, 1933, № 3 – 4, s. 16 – 18].

Тричков, Борис (1933b). Каква трябва да е учебната ни програма по пение? – В: *Музикално възпитание*, год. 2, 1933, № 3 – 4, с. 6 – 13 [Trichkov, Boris (1933b). Kakva tryabva da e uchebnata ni programa po penie? – In: *Muzikalno vazpitanie*, god. 2, 1933, № 3 – 4, s. 6 – 13].

Тричков, Борис (1933в). Отговор на един непредизвикан отговор. – В: *Музикално възпитание*, год. 2, 1933, № 5 – 6 – 7, с. 11 – 17 [Trichkov, Boris (1933v). Otgovor na edin nepredizvikan otgovor. – In: *Muzikalno vazpitanie*, god. 2, 1933, № 5 – 6 – 7, s. 11 – 17].

Тричков, Борис (1933г). След 10 години. – В: *Музикално възпитание*, год. 2, 1933, № 5 – 6 – 7, с. 1 – 7 [Trichkov, Boris (1933g). Sled 10 godini. – In: *Muzikalno vazpitanie*, god. 2, 1933, № 5 – 6 – 7, s. 1 – 7].

Тричков, Борис (1935). Пред нова учебна програма по пение. – В: *Музикално възпитание*, год. 3, 1935, № 1, с. 7 – 10 [Trichkov, Boris (1935). Pred nova uchebna programa po penie. – In: *Muzikalno vazpitanie*, god. 3, 1935, № 1, s. 7 – 10].

Тричков, Борис (1938). Слуховото и съзнателно (нотно) пение водени по принципите на „Стълбицата“. – В: *Музикално възпитание*, год. 5, 1938, № 1, с. 3 – 12 [Trichkov, Boris (1938). Sluhovoto i saznatelno (notno) penie vodeni po printsipite na „Stalbitsata“. – In: *Muzikalno vazpitanie*, god. 5, 1938, № 1, s. 3 – 12].

Тричков, Борис (1940). „Стълбицата“ – Български метод за съзнателно нотно пение. Т. 1. София: Печатница „Култура“, 1940 [Trichkov, Boris (1940). „Stalbitsata“ – Balgarski metod za saznatelno notno penie. T. 1. Sofia: Pechatnitsa „Kultura“, 1940].

Curwen, John (1895). The Standard Course of Lessons & Exercises in the Tonic Sol-fa Method of Teaching Music (Founded on Miss Glover's "Scheme for Rendering Psalmody Congregational", 1835). With Additional Exercises by John Curwen. Eleventh Edition. London: J. Curwen & Sons, 1895. http://conquest.imslp.info/files/imglnks/usimg/d/d1/IMSLP348214-PMLP469617-curwen_standard_course_tonic_solfa_ed11_ldpd_10972628_000.pdf (16.07.2026).

Losert, Martin (2024). Die didaktische Konzeption der Tonika-Do-Methode: Geschichte – Erklärungen – Methoden. Augsburg: Wißner-Verlag, 2024. <https://repository.moz.ac.at/download/pdf/9909241.pdf> (16.07.2026).